

gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: Marktverordening Het Hogeland 2021
Datum: 9 december 2020
Agendapunt: 12
Behandeling: Opiniërend en besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Wethouder E. Dijkhuis
Steller: Johan Samplonius j.samplonius@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.031420

1. Samenvatting

Binnen twee jaar na een herindeling moet een nieuwe gemeente de regelgeving (verordeningen) van de voormalige gemeenten harmoniseren. Dit geldt ook voor de marktverordeningen van de voormalige gemeenten Eemsmond, De Marne, Bedum en Winsum. Bij het opstellen van een nieuwe marktverordening is rekening gehouden met recente jurisprudentie uit 2016 met betrekking tot vaste standplaatsen voor weekmarkten. Voorgesteld wordt de nieuwe marktverordening vast te stellen.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

De Marktverordening gemeente Het Hogeland 2021 vaststellen.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) dienen binnen een termijn van twee jaar na een gemeentelijke herindeling (dus voor 1 januari 2021) de gemeentelijke verordeningen van de voormalige gemeenten geharmoniseerd te worden. Dit geldt ook voor de Marktverordeningen van de voormalige gemeenten Eemsmond, De Marne, Bedum en Winsum.

Daarvoor is gekeken naar de model Marktverordening van de VNG, waarvan de laatste versie uit 2013 dateert. Gezien de leeftijd van de Marktverordeningen in de oude gemeenten, waren die niet meer goed bruikbaar om als basis te dienen voor de nieuwe verordening.

Naast de gemeentelijke herindeling en de harmonisatie eis was er nog een andere aanleiding voor het maken van een nieuwe Marktverordening, namelijk de intrede in 2016 van het begrip 'schaarse vergunningen'. Door jurisprudentie van de Raad van State werd de EU Dienstenrichtlijn van toepassing verklaard op (ambulante) detailhandel en mochten dergelijke vergunningen (een vergunning waarvan er maar één of enkele zijn met meerdere potentiële aanvragers) niet langer voor onbepaalde tijd worden uitgegeven. De EU Dienstenrichtlijn streeft een vrij verkeer van diensten binnen de EU na en een zo groot mogelijke vorm van mededinging. Om alle aanbieders, in dit geval de ambulante handel, gelijke kansen te bieden een dergelijke vergunning te verkrijgen, mogen dergelijke vergunningen alleen maar meer voor een bepaalde tijd worden uitgegeven.

In de verordening worden voorstellen gedaan voor die termijn, voor een termijn van een overgangsregeling voor alle zittende marktkoopliden met een marktvergunning voor onbepaalde tijd en voor een verdeelsystematiek in het geval er inderdaad meerdere aanvragers/belangstellenden zijn voor één vergunning.

3.2 Bevoegdheid raad

De gemeenteraad stelt algemeen verbindende voorschriften (verordeningen) vast.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Artikel 147 van de Gemeentewet en artikel 28 van de Wet algemene regels herindeling

3.4 Historische context

Markten bestaan er al sinds jaar en dag en zijn van betekenis voor de leefbaarheid voor een gemeente en haar kernen.

Een korte digitale scan van een aantal gemeenten leert, dat Marktverordeningen toch niet veel aandacht krijgen in gemeenten en ook niet aan veel wijzigingen onderhevig zijn. Veel gemeenten kennen nog Marktverordeningen uit de jaren '90. De Marktverordeningen van de voormalige gemeenten Winsum en Eemsmond dateren ook uit de jaren '90. Opvallend is ook, dat ondanks de belangrijke jurisprudentie in 2016, de VNG haar modelverordening ook niet heeft geactualiseerd.

Klaarblijkelijk werken weekmarkten ook uitstekend zonder actuele regelgeving. Bovendien is er een ontwikkeling in de ambulante handel dat veel weekmarkten blij zijn dat ze de plekken bezet hebben en dat er geen groot aanbod is van marktkoopliden voor onze kernen met weekmarkten.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Het doel van de (onze) Marktverordening is drieledig. Ten eerste worden de kaders gecreëerd voor de gemeente om markten zodanig te (her)organiseren dat de gemeentelijke belangen beschermd worden en dat deze tegelijkertijd aantrekkelijk blijven voor zowel consumenten als marktkoopliden en – voor zover de gemeente daar invloed op kan uitoefenen - dat er een divers aanbod is dat van goede kwaliteit is.

Ten tweede heeft de Marktverordening tot doel dit alles op een overzichtelijke, duidelijke manier te regelen, ontdaan van overbodige regels en administratieve lasten.

Ten derde dat er door de regels enerzijds oog is voor de belangen van de zittende marktkoopliden die soms al 40 jaar de weekmarkt bezetten en anderzijds ruimte en kansen worden geboden aan nieuwe aanbieders op de weekmarkten als uitvloeisel van de EU Dienstenrichtlijn.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Bij de vaststelling van een Marktverordening is het balanceren tussen verschillende belangen.

Enerzijds kunnen wij ons gelukkig prijzen dat er in 6 van onze dorpen nog wekelijkse warenmarkten zijn. Want net als in de reguliere detailhandel, kent ook de ambulante detailhandel bedreigingen als vergrijzing, ontbreken van opvolgers en het online winkelen. In een onderzoek van augustus 2019 constateert de belangvereniging voor de ambulante handel (de **C**entrale **V**ereniging voor de **A**mbulante **H**andel) dat hun leden in het huidige tijdsgewricht alle zeilen bij moeten zetten om overeind te blijven en dat het aantal ondernemers in die ambulante handel sterk is gedaald in de afgelopen 10 jaar waardoor de leegstand op de weekmarkten toeneemt. Voorts wordt in datzelfde onderzoek geconstateerd dat minder mensen zich aangetrokken voelen tot de markt of minder tijd hebben de markt te bezoeken.

De verwachting is niet dat door de wijziging in de regelgeving plotseling veel nieuwe aanbieders zich zullen melden. Daarvoor zijn de kernen en de betekenis van onze markten te gering. Er moet daarom voor worden gewaakt dat het kind met het badwater wordt weggegooid.

Anderzijds is er de uitspraak van de raad van State van 2016 die gemeenten dwingt hun regelgeving zo in te richten dat nieuwe aanbieders meer kansen hebben, c.q. krijgen op een standplaats op die weekmarkt.

De uitkomst hiervan is, dat verreweg de meeste bepalingen in de verordening geen breuk opleveren met het verleden.

Voorts dat in de artikelen 6, 8 en 21, gekozen is voor een termijn van 15 jaar voor zowel de duur van de vergunning, als de overgangsregeling en dat bij de toewijzing van nieuwe vergunningen gekozen is voor het selectiestelsel. Deze termijnen moeten voldoende worden geacht voor een voldoende terugverdientijd voor de ondernemers en zijn gelijk aan bijvoorbeeld die van de gemeente Groningen. Voorts krijgt deze termijn de instemming van zowel onze standplaatshouders als de CVAH. Met deze termijn blijven nieuwkomers toetredingskansen houden en houden we anderszins rekening met dat wat we hebben aan huidige marktkramen (53 in totaal, verdeeld over 6 weekmarkten).

De keuze voor het selectiestelsel wordt voldoende beargumenteerd in de toelichting bij de verordening en is van de mogelijke opties het meest geschikt om de kwaliteit van de weekmarkt te verbeteren.

Voorts is nieuw dat deze Marktverordening vooral kaderstellend is. Binnen die kaders kunnen nadere regels door ons college worden gesteld. Artikel 3 geeft ons de opdracht dat te doen met betrekking tot de inrichtingsplannen. Maar ook overigens zijn wij voornemens dat te doen, o.a. waar het gaat over de instructie van de marktmeester, de taak en samenstelling van de marktcommissie en een verdere inkleuring van de criteria van het selectiestelsel uit artikel 8.

Na vaststelling van de Marktverordening door uw raad, zullen wij dat ter hand nemen en dat uiteraard doen in goed overleg met de marktkoopliden.

5.2 Risico's

De risico's bestaan uit het feit, dat de regelgeving dusdanig knellend wordt dat (zittende) standplaatshouders er mee (moeten) stoppen, zonder dat er nieuwe marktkoopliden klaar staan hun plaatsen in te nemen en er leegstand ontstaat.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Aan de vaststelling van de Marktverordening zelf zijn geen financiële aspecten verbonden. De markt gerelateerde kosten voor de weekmarkt (onderhouds- en investeringskosten en kosten marktmeester) bedroegen in 2019 circa € 63.000,--. Daartegenover stond een opbrengt aan marktgelden van € 17. 532,00. Dat is een kostendekkendheid van 28%. In het onderhavige voorstel wordt u geen voorstel gedaan voor vaststelling van de marktgelden voor 2021. Dat vindt plaats bij het vaststellen van de Marktgeldenverordening 2021

7. Inbreng belanghebbenden

Op maandag 16 november 2020 is er een overleg geweest met alle marktkoopliden van de weekmarkten. Tijdens die bijeenkomst is de verordening met hun doorgenomen. Conclusie van die bijeenkomst was, dat de 11 aanwezige vaste standplaatshouders zich overwegend konden vinden in het voorliggende concept. Grootste struikelpunt was ons voorstel voor een looptijd van 10 jaar. Door hun argumenten zijn wij overtuigd en hebben wij ons voorstel

aangepast naar 15 jaar. Voor het overige was er grote bereidheid samen met ons de nadere regels verder vorm te geven.

Voorts heeft de verordening op de agenda gestaan van het Ondernemersplatform Het Hogeland.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

De nieuwe marktverordening gaat met ingang van het nieuwe jaar in. Begin volgend jaar zullen wij een overleg starten met de marktkooplieden om de nadere regels verder in te vullen.

8.2 Communicatie

Met de marktkooplieden communiceren wij rechtstreeks. Voor het overige informeren wij de overige ondernemers via het Ondernemersplatform Het Hogeland.

De impact van de nieuwe verordening is niet dusdanig dat wij ook de consument hierover zouden moeten informeren.

Na vaststelling van de nadere regels zullen ook deze op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd en gecommuniceerd.

8.3 Evaluatie

Wij stellen ons voor de evaluatie van de weekmarkt voortdurend te doen met de nieuw in te stellen marktcommissie.

Bijlage(n):

- Toelichting op Marktverordening

Achterliggende documenten:

- Onderzoek CVAH 'Schaarse vergunningen op de markt ' (augustus 2019)

Uithuizen, 24 november 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding